

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 09.06.2015
Sak: 140/15

Tittel: **Saksprotokoll: Høring - NOU 2015:2 Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø**

Resultat: Behandlet
Arkivsak: 15/26329

VEDTAK:

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar til Kunnskapsdepartementet:

Kapittel 1 "Presisering av mandatet".

1. Trondheim kommune mener det er uheldig at barnehage er utelatt fra arbeidet med NOU 2015:2 "Å høre til", og mener derfor det snarest bør igangsettes et tilsvarende arbeid som involverer barnehage. I det helhetlige læringsløpet må tiltak for å skape trygge miljøer ha en sammenheng og starte i barnehagen, da mye av grunnlaget for utestenging og mobbing starter her. Det er behov for et grundig kunnskapsgrunnlag og nye tiltak for at arbeidet i barnehage skal forbedres på området.

Kapittel 14 "Håndtering av krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering i skolen".

2. Trondheim kommune støtter forslaget om å lage en nasjonal veileder i håndtering av krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering med utgangspunkt i handlingsløypa som brukes i Trondheim kommune (Mistanke - avdekking - intervensjon - oppfølging).

Kapittel 15 "Økt rettssikkerhet ved tydeliggjøring av kapittel 9a".

3. Trondheim kommune støtter departementets forslag om å lovfeste sentrale prinsipper i barnekonvensjonen i opplæringsloven kapittel 1 og i kapittel 9a.
4. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at elevens rett til et trygt psykososialt skolemiljø presiseres i loven, og ulovfestede prinsipper reguleres i § 9A-1.
5. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at skoleeierens plikt til å sette inn tiltak for å fremme et trygt psykososialt skolemiljø for alle elever tydeliggjøres i kapittel 9a.
6. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at elevens rett til et trygt fysisk miljø reguleres i § 9A-2.

7. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at kravet til systematisk HMS-arbeid og internkontroll knyttet til elevenes skolemiljø i kapittel 9a presiseres i loven.
8. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at reguleringen av ordensreglement, herunder bortvisning, flyttes til kapittel 9a.
9. Trondheim kommune mener at skolemiljøutvalget ikke bør ha uttalerett i enkeltsaker selv om det foreligger samtykke fra elev og foreldre. Trondheim kommune mener vurdering av hvilke tiltak som skal iverksettes bør ligge til skolen og gjeldende foreldre/elev.
10. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at det gis en lovpålagt plikt til å gi medlemmer i brukerorganene opplæring, slik at de kan utføre vervet sitt på en forsvarlig måte.
11. Trondheim kommune støtter delvis departementets forslag om en aktivitetsplikt med lovfestede krav til hvordan skoler skal behandle krenkelser av elevene. Slik Trondheim kommune vurderer det har gjeldende bestemmelser om handlingsplikt og vedtaksplikt en funksjon som sikrer oppfølging i enkeltsaker. Trondheim kommune er derfor usikker på hvordan den nye aktivitetsplikten vil ivareta elevenes rettsikkerhet på en bedre måte enn gjeldende handlingsplikt. Trondheim kommune har i flere tilfeller erfart at klageinstansen, i tillegg til formelle krav, også vurderer om tiltakene gitt i enkeltvedtaket er adekvat. Samtidig erfarer vi at det kan gå med mye tid til å lure på om og eventuelt hvordan en skal skrive enkeltvedtak i slike saker, og at dette krever en viss juridisk kompetanse som i mange tilfeller er mangelvare på skolene. En ny aktivitetsplikt slik den foreslås kan bidra til at mer av fokuset i skolens saksbehandling knyttes til å endre situasjonen til de involverte elevene. I Trondheim kommune følger vi allerede en handlingsløype lik den som utvalget foreslår i mobbesaker. Det er mulig å følge denne måten å jobbe på både med og uten krav om enkeltvedtak etter forvaltningsloven.
12. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at nulltoleransen for personale som krenker, lovfestes. Det presiseres en skjerpet aktivitetsplikt for skoleeieren og skolen om noen ansatte mistenker eller har kunnskap om at ansatte krenker elever.
13. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at ansvarsområdet for skolens plikt til å gripe inn i forbindelse med krenkelser presiseres, slik at det går frem av loven at plikten gjelder for alle ord og handlinger som krenker en elev, og som har sammenheng med skolens virksomhet, deriblant digitale krenkelser.
14. Trondheim kommune støtter departementets forslag om at det lovfestes et forbud mot gjengjeldelse overfor elever eller foreldre som melder fra om at eleven er krenket.
15. Trondheim kommune støtter ikke forslaget om at departementet utreder behovet for rettslig grunnlag for bruk av tvang i grunnopplæringen. Trondheim kommune mener reglene om nødrett og nødverge ivaretar elevenes trygghet og at disse reglene må gjøres kjent slik at man unngår uhjemlet bruk av tvang.

Kapittel 16 "Styrket håndheving av brudd på kapittel 9a".

16. Trondheim kommune støtter ikke endringen at Barneombudet overtar klageinstansen. Trondheim kommune mener klager på krenkelser bør behandles av et uavhengig klageorgan. For å sikre god behandling av slike klager bør elever og foreldre få mulighet til å sende klager direkte til klageorganet. Trondheim kommune mener og at det må etableres nasjonale retningslinjer for behandling av klagesaker.
17. Trondheim kommune støtter forslaget om at tilsyn videreføres som i dag, og at fylkesmennene bør gjennomføre flere hendelsesbaserte tilsyn. Departementet må sikre at Fylkesmannen har tilstrekkelige ressurser til dette.
18. Trondheim kommune mener det kan være hensiktsmessig med administrative reaksjoner mot skoleeiere, men at det både nasjonalt og lokalt må fokuseres mer på forebyggende arbeid enn straffesanksjoner.
19. Trondheim kommune støtter forslaget om at straffebestemmelsen i kapittel 9a videreføres.
20. Trondheim kommune støtter forslaget om at det lovfestes en oppreisningsordning for krenkelser dersom skolen ikke har gjort nok for å forebygge, avdekke eller håndtere krenkelser. Dette blir erstatning for ikke-økonomisk tap på grunn av at skoleeieren eller skolen forsettlig eller uaktsomt ikke har oppfylt plikter i kapittel 9a.
21. Trondheim kommune støtter forslaget om at bestemmelsen om erstatning på grunnlag av arbeidsgiveransvaret videreføres.
22. Trondheim kommune støtter forslaget om at departementet utreder om saksøkere i saker om erstatning på grunnlag av arbeidsgiveransvar bør omfattes av ordningen om fri rettshjelp, og om foreldelsesfristen bør forlenges.
23. Trondheim kommune støtter forslaget om at det bør etableres et utdanningsrettslig fagmiljø ved et av landets juridiske fakulteter.
24. Trondheim kommune støtter forslaget om at alle utdanningsinstitusjoner som tilbyr lærerutdanning eller etter- og videreutdanning for lærere eller skoleledere, bør undervise i utdanningsrett.

Kapittel 17 "Skoleeiers styring og støtte".

25. Trondheim kommune støtter forslaget om endringer av mandatet til PP-tjenesten til å omhandle systemrettet arbeid med alle elever. En slik utvidelse av mandatet må følges opp av en økning i bevilgninger utover de 300 stillingene som foreslås.
26. Trondheim kommune støtter ikke en svekkelse av PP-tjenesten sitt støtteapparat ved å redusere i Statped.
27. Trondheim kommune støtter ikke forslaget om bemanningsnorm for PP-tjenesten.

Kapittel 18 "Styrket samarbeid med andre - et bedre støttesystem".

28. Trondheim kommune støtter forslaget om å styrke skolehelsetjenesten.

Kapittel 21 "Inkluderende skole - en ny statlig satsing".

29. Trondheim kommune støtter en stor statlig satsing på skolebasert kompetanseheving for alle skoler i arbeidet med psykososialt skolemiljø. Trondheim kommune har god erfaring med slikt arbeid gjennom "ungdomstrinn i utvikling".
30. Trondheim kommune mener det er viktig at en slik satsing bygger på det skolen allerede gjør på området, da mange skoler allerede gjør et omfattende systematisk arbeid med elevenes psykososiale miljø.
31. Trondheim kommune mener det er viktig at en satsing som "Inkluderende skole" blir prioritert slik at det ikke blir kommer andre store satsinger parallelt.
32. Trondheim kommune mener at satsingen Inkluderende skole må omfatte kommunens eksisterende støtteapparat, som PPT og team som bistår skolene med arbeid med skolemiljø og enkeltsaker.
33. Trondheim kommune mener det er svært viktig at resultatene fra forskningen som gjøres på ungdomstrinnsatsingen blir brukt som grunnlag når strategien for Inkluderende skole skal utvikles.
34. Trondheim kommune mener at det må settes av ressurser til ressurslærere på alle skoler som deltar i satsingen Inkluderende skole, da dette er en viktig suksessfaktor.
35. Trondheim kommune mener at UH-sektoren må være godt skolert og bistå skolene på en god måte i Inkluderende skole, slik situasjonen er i Ungdomstrinn i utvikling i Trondheim.
36. Trondheim kommune mener at skoler som har gjennomført skolebasert kompetanseheving nylig må få tilstrekkelig tid til å la denne virke i organisasjonen før det igangsettes en ny skolebasert kompetanseutvikling som Inkluderende skole.
37. Trondheim kommune mener at den skolebaserte kompetanseutviklingen med tema psykososialt skolemiljø må knyttes til det faglige som skjer på skolen, da det ikke er noen motsetning mellom disse.

Annet

38. Trondheim kommune mener NOU 2015:2 *Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø* må ses i sammenheng med Ludvigsenutvalgets NOU om framtidens skole. En satsing på psykososialt skolemiljø er avhengig av hvordan det jobbes med skolefagene og hvordan en god vurderingspraksis utvikles. Arbeidet med å utvikle den enkelte elevs sosiale og emosjonelle kompetanse, slik Ludvigsen-utvalget beskriver denne, må også ses i sammenheng med skolens psykososiale læringsmiljø.

Behandling:

Saken ble behandlet med 10 medlemmer tilstede. FrP deltok ikke i voteringa.

Eirik Schrøder (Ap), forslag pva Ap, SV, KrF

Pkt. 9: Stryke første setning

Pkt. 16 endres til: Trondheim kommune støtter ikke endringen at Barneombudet overtar klageinstansen. Trondheim kommune mener klager på krenkelser bør behandles av et uavhengig klageorgan. For å sikre god behandling av slike klager bør elever og foreldre få mulighet til å sende klager direkte til klageorganet. Trondheim kommune mener og at det må etableres nasjonale retningslinjer for behandling av klagesaker.

Votering

Innstillinga unntatt pkt 9 og 16 ble enstemmig vedtatt

Ved alternativ votering mellom innstillingas pkt 9 og Schrøders forslag, ble Schrøders forslag enstemmig vedtatt

Ved alternativ votering mellom innstillingas pkt 16 og Schrøders forslag, ble Schrøders forslag vedtatt mot fire stemmer (3H, V)

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift